MEMO

Aan: stuurgroep onderwijs-vsv Parkstad 20 juni 2024
Van: bureau VSV en ambtelijk overleg onderwijs Parkstad
Datum: 11 juni 2024
Betreft: formatie bureau VSV Parkstad inclusief begroting voor de uitvoering van de Leerplichtwet vanaf 2025
Bijlagen: 2.1. Memo formatie uitvoering Leerplichtwet besproken in stuurgroep 28-4-24
A. Onderbouwing toegenomen werkdruk
B. Taken uitvoering Leerplichtwet
C. Berekening formatie
2.2. Schematische weergave Leerplichtwet en RMC-wetgeving
2.3.Overzicht taken uitvoering Leerplichtwet en gevolgen bij stopzetting taak.
2.4 Begroting 2025 huidige formatie
2.5 Begroting 2025 huidige formatie + extra 3,5 fte

Inleiding

In de vergadering van de stuurgroep onderwijs-vsv Parkstad van 28 maart jl. is het memo over de formatie voor de uitvoering van de Leerplichtwet door bureau VSV inclusief begroting vanaf 2025 besproken, zie bijlage 2.1.
In het memo is voorgesteld om de formatie van bureau VSV uit te breiden met 3,5 fte (3 fte consulenten en 0,5 fte bedrijfsvoering) vanaf 2025 voor een periode van twee jaar (2025 t/m 2027). In 2026 kan de stuurgroep op basis van een evaluatie een besluit nemen over de inzet vanaf 2027.

De stuurgroep heeft in algemene zin haar waardering uitgesproken voor de werkzaamheden van bureau VSV Parkstad. De stuurgroep heeft nog wel enkele vragen gesteld over onder andere de rol en werkwijze van bureau VSV. Hoe verhoudt deze zich tot de taak van school en jeugdhulp? Wat is de meerwaarde van bureau VSV? Wat kan minder of anders? Wat moeten we als gemeenten doen? Daarnaast konden meerdere gemeenten nu geen toezegging over de bekostiging in verband met de komende bezuinigingsopgaven in de gemeenten.

Afgesproken is dat bureau VSV samen met het ambtelijk overleg onderwijs Parkstad een beantwoording en advies zou voorbereiden.

In dit memo starten wij met de opdracht in de regio Parkstad en de rol van bureau Parkstad hierin. Vervolgens gaan we nader in op de taken van bureau VSV en uitvoering van de Leerplichtwet. Tenslotte volgt een voorstel.

Bureau VSV als één van de kernpartners in Parkstad

Voor kinderen en jongeren uit Parkstad is het niet vanzelfsprekend dat zij onderwijskansen optimaal kunnen benutten. Het komt regelmatig voor dat zij opgroeien in een problematische thuissituatie en omgeving. Door de sociaaleconomische problematiek die speelt in de gezinnen, kunnen ouders hun kinderen vaak onvoldoende ondersteunen bij het leren en ontwikkelen. Problemen worden daarnaast vaak letterlijk mee de scholen in genomen.

Partners uit het onderwijs, de welzijnsinstellingen, de zorg, en de gemeenten in Parkstad hebben daarom de volgende visie en doel samen geformuleerd.[1]

- Visie: In Parkstad groeit door goede samenwerking een nieuwe generatie op die in goede gezondheid, met gelijke kansen en met ontwikkelde talenten het keerpunt in de regio vormt.

[1] Ambitiedocument onderwijs & kindontwikkeling "Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst; *(oktober 2022*).

- Doelen: het onderwijsniveau op minimaal het gemiddelde Nederlandse niveau komt, meer jongeren (economisch & maatschappelijk) mee kunnen doen in de samenleving en meer jongeren behouden worden voor de regio.

Deze doelen kunnen wij alleen bereiken als elke partner vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid een bijdrage levert. Bureau VSV is één van de partners.

Welke rol heeft bureau VSV?

Bureau Voortijdig Schoolverlaten (VSV) Parkstad Limburg voert voor de Parkstadgemeenten het toezicht op de naleving van de leerplichtwet en de RMC wet- en regelgeving uit. In bijlage 2.2 is op hoofdlijnen schematisch weergegeven wat deze inhouden.

Het bureau is aangehaakt bij de gemeente Heerlen en wordt aangestuurd door de stuurgroep Onderwijs-VSV Parkstad. Hierin participeren alle portefeuillehouders onderwijs van de Parkstadgemeenten. De gemeenten hebben de samenwerking vastgelegd in een bestuursovereenkomst.

De Parkstadgemeenten hebben bureau VSV in de afgelopen jaren de opdracht gegeven om in te zetten op preventie naast het uitvoeren van de wettelijke taken.

Investering aan de voorkant loont!

Door ook in te zetten op preventie, willen we voorkomen dat kinderen thuiszitten en/of het onderwijs voortijdig verlaten. Als een jeugdige thuis zit of de school verlaten heeft, dan kost het vaak veel tijd en energie om een jeugdige terug op school te krijgen.
In sommige gevallen lukt het helemaal niet meer. Door er vroegtijdig bij te zijn, bijvoorbeeld in het geval een leerling beginnend en/of veelvoudig verzuimt en door goede voorlichting en aanwezigheid op school, kan voorkomen worden dat een leerling thuis komt te zitten of de school voortijdig verlaat.
Uiteindelijk willen wij bereiken dat jongeren een startkwalificatie[2] behalen. Uit onderzoek weten we dat een jongere met een startkwalificatie een betere uitgangspositie in onze samenleving heeft dan zonder. Er blijkt ook een samenhang tussen voortijdig schoolverlaten en andere problematiek (uitkering, criminaliteit, slechtere gezondheid).
Daarnaast is er ook vaak een vorm van zwaardere (en duurdere) vorm van jeugdhulp nodig als een leerling niet meer naar school gaat.
Uit een maatschappelijke kosten-baten analyse van LPBL Economisch Adviesbureau naar de verzuim- en zorgaanpak op het vmbo en mbo voor de gemeente Amsterdam blijkt dat iedere euro die geïnvesteerd wordt 2,6 euro oplevert aan baten. Investering aan de voorkant loont dus!

Neutrale en onafhankelijke positie bureau VSV als ketenpartner!

De consulenten van bureau VSV werken nauw samen met scholen en andere ketenpartners, zoals de jeugdhulp. Bureau VSV kan in deze samenwerking een neutrale en onafhankelijke positie innemen. Hebben de andere partners naast het belang van de jongere ook een organisatiebelang, voor bureau VSV geldt maar één belang, namelijk de jongere op de rit houden of weer krijgen. Hierdoor kunnen de consulenten van bureau VSV bij uitstek een verbindende rol tussen ketenpartners innemen.

Verder is het een groot voordeel dat bureau VSV, als een van de weinige partners, de jeugdigen in een doorlopende lijn in beeld heeft in de leeftijd van 4 tot en met 23 jaar. In de nieuwe wet "van school naar duurzaam werk", die naar verwachting in augustus 2025 in werking zal treden, zal de leeftijd zelfs van 23 naar 27 jaar verhoogd worden.

[2] Minimaal een HAVO, VWO of MBO niveau 2 diploma of werk voor meer dan 12 uur.

Uitvoering leerplichtwet en formatie

In de notitie die besproken is op 28 maart jl, zie bijlage 1A in eerdere notitie, is aangegeven dat de formatie niet voldoende is om de afgesproken taken uit te voeren.

Een van de redenen is dat er taken bijgekomen zijn, zonder toevoeging van formatie. Het betreffen meestal taken waarover regionale afspraken zijn gemaakt, en zijn vastgesteld in het OOGO Passend Onderwijs-jeugd Parkstad, zoals de deelname aan de knooppuntoverleggen en Handle with Care. Zie bijlage 1A in de eerdere notitie.

Daarnaast constateren wij dat de problematiek in de regio groter is geworden. Er zijn bijvoorbeeld meer jongeren die met ondermijning in aanraking komen, scholen zijn vaker handelingsverlegen waardoor er geen passende onderwijsplek is en steeds meer jeugdigen maken gebruik van jeugdhulp. Het aantal proces-verbalen en Halt-verwijzingen is toegenomen.
De caseload van de consulenten van bureau VSV is hierdoor groter geworden in de afgelopen jaren.

Bureau VSV heeft samen met de beleidsmedewerkers van de Parkstadgemeenten de taken die zij met betrekking tot de Leerplichtwet uitvoeren, doorgenomen. Bij elke taak is bekeken wat anders of minder kan. Een overzicht van de taken en de gevolgen als de taak niet meer uitgevoerd wordt, is toegevoegd als bijlage 2.3.

De conclusie is dat er weinig tot geen ruimte is om taken anders of minder te doen, zonder dat er gevolgen op een ander vlak gaan ontstaan. Op de kortere termijn is de verwachting dat de werkdruk van de medewerkers (toegang) jeugdhulp zal toenemen als de leerplichtconsulenten niet meer preventief werken. Het zicht op thuiszitters wordt minder en de periode van thuiszitten kan langer duren. Ook is de verwachting dat het aantal proces-verbalen zal toenemen, waardoor er een nog hogere werkdruk bij de leerplichtconsulenten zal ontstaan.
Op de langere termijn is er een risico dat de jongeren en ook de samenleving met andere problemen te maken krijgen (uitkering, criminaliteit, slechtere gezondheid).

Gezien de problematieken en situatie in deze regio is de preventieve inzet dus niet alleen gewenst, maar zeer nodig om de kansen voor de jongeren in Parkstad te vergroten en problemen in de samenleving te voorkomen.

Het advies is dan ook om het huidige takenpakket te handhaven. Dit houdt in dat bureau VSV zowel de wettelijke taken als de preventieve taken blijft uitvoeren.

Formatie en kosten

Op basis van de formatietool zou er 6,35 fte toegevoegd moeten worden aan de huidige formatie van 10,95 fte. Er is voorgesteld om een tussenstap van twee jaar aan te houden. Deze tussenstap houdt in dat we de formatie in de komende twee jaar verhogen met 3,5 fte (3 fte consulenten en 0,5 voor ondersteuning) in plaats van 6,35 fte. Na twee jaar zullen wij de inzet evalueren.
Met de extra 3,5 fte kan bureau VSV de wettelijke taken uitvoeren en preventieve en de outreachende taak voort te zetten. Na twee jaar zullen wij deze inzet evalueren.

Hierbij is het nog goed om te vermelden dat bureau VSV zo efficiënt mogelijk probeert te werken. Zo is de keuze gemaakt om inhoudelijke zaken bij de consulent te leggen en "eenvoudigere" administratieve taken bij de medewerker bedrijfsvoering.

Uitgangspunten

1. Voor elke gemeente hetzelfde takenpakket!
   Dit geeft duidelijkheid aan de scholen (waar leerlingen uit meerdere gemeenten op school zitten), leerlingen en partners. Daarnaast is het voor bureau VSV niet werkbaar als er per gemeente andere taken uitgevoerd moeten worden.
2. Kiezen als er geen uitbreiding van formatie volgt!
   Gemeenten zullen een uniforme keuze moeten maken over wat bureau VSV niet meer gaat doen als er niet gekozen wordt voor uitbreiding van formatie. Denk bijvoorbeeld aan het niet meer deelnemen aan knooppuntoverleggen. Hierdoor zullen wij als gemeenten niet meer onze afspraken met de samenwerkingsverbanden van scholen en partners nakomen. Belangrijker is nog dat dit naar verwachting (grote) gevolgen zal hebben op de langere termijn voor zowel leerlingen als de samenleving.

Kostenoverzicht

De kosten zijn per gemeente:

Gemeenten	Bijdrage in 2025 huidige formatie	Bijdrage in 2025 huidige formatie + uitbreiding 3,5 fte	Bijdrage in 2025 tlv voorziening	Totale bijdrage over 2025 huidige formatie + uitbreiding 3,5 fte	Verschil bijdrage gemeenten in 2025 huidig formatie t.o.v. Huidige formatie + 3,5 fte
Beekdaelen	235.249	281.929	14.605	296.534	46.680
Brunssum	175.199	210.299	10.728	221.027	35.100
Heerlen	560.029	673.744	34.285	708.029	113.715
Kerkrade	273.206	328.799	16.725	345.524	55.593
Landgraaf	235.824	283.106	14.440	297.546	47.282
Simpelveld	66.842	80.084	4.094	84.178	13.242
Voerendaal	83.634	100.308	5.122	105.429	16.674
Totaal	**1.629.982**	**1.958.266**	**100.000**	**2.058.268**	**328.285**

Voor de toelichting verwijzen wij naar bijlage 1 in de eerdere notitie (bijlage 2.1.).

- Bijlage 2.4 betreft de begroting 2025 met de huidige formatie
  (9 fte consulenten en 1,95 ondersteuning)
- Bijlage 2.5 betreft de begroting 2025 met de huidige formatie + 3,5 fte
  (12 fte consulenten en 2,45 fte ondersteuning).

Voorziening

In de bestuursovereenkomst is vastgelegd dat de gemeenten een bedrag van € 100.000 in stand houden voor calamiteiten.
In de begroting 2025 is rekening gehouden met een onttrekking van € 100.000 uit de voorziening. Hierdoor zal het bedrag in de voorziening eind 2025 minimaal zijn voor de komende jaren.

Voorstel

1. Bureau VSV de huidige taken met betrekking tot de uitvoering van de Leerplichtwet te laten blijven uitvoeren en de formatie te verhogen met 3,5 fte (3 fte consulenten en 0,5 voor ondersteuning). Het aantal fte wordt dan verhoogd van 10,95 (9 fte consulenten en 1,95 ondersteuning) naar 14,45 fte (12 fte consulenten en 2,45 fte ondersteuning).
2. In het tweede kwartaal van 2026 de hoogte van formatie in relatie tot taken evalueren.
3. Akkoord gaan met de begroting 2025 huidige formatie + 3,5 fte, conform bijlage 2.5.
4. De voorziening inzetten voor dekking van de kosten in 2025. Het gevolg is dat de voorziening lager is dan de afgesproken minimale voorziening in de bestuursovereenkomst van € 100.000.